

Országos Onkológiai Intézet
National Institute of Oncology

SZABÁLYZAT

Sz01
Betegjogi Tájékoztató
C. Szabályzat

Készítette:

Németh Erzsébet
minőségirányítási szakreferens

Átvizsgálta

Dr. Lövey József
minőségirányítási menedzser
orvosigazgató

Jóváhagyta:

Prof. Dr Polgár Csaba
tanszékvezető egyetemi tanár
főigazgató főorvos

Módosítások		
Sorszám	Dátuma	Leírása
3.	2016. 04. 12.	5.9 pont módosítása
4.	2018-11-13	3.0, 5.10, és a 7.0 pont módosítása, ill. kiegészítése
5.	2023-02-22	5.5, 5.10, 5.12 módosítás és kiegészítés

Jelen dokumentum az Országos Onkológiai Intézet szellemi tulajdona.
Továbbadása, sokszorosítása engedélyhez kötött.

Jelen szabályzat mindenkor érvényes változata a számítógépes hálózaton érhető el. A kinyomtatott példány nem hivatalos, csak a nyomtatás időpontjában igazolható annak érvényessége, ezért felhasználás előtt a változások nyilvántartásában ellenőrizze az utolsó kiadás dátumát.

A nyomtatás dátuma: 2023.02.23

1.0. A szabályzat célja:

Az Országos Onkológiai Intézetben az Egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. Törvény alapján a beteg egészségügyi szolgáltatással kapcsolatos jogaira vonatkozó szabályok rögzítése annak érdekében, hogy az ellátást végző személy tudatában legyen a beteg jogaival, és a munka során alkalmazza a jelen szabályzatban foglaltakat.

2.0. Alkalmazási terület:

A jelen szabályzat vonatkozik az Országos Onkológiai Intézet (a továbbiakban: Intézet) valamennyi szervezeti egységére- az Intézet osztályaira és szakambulanciákra, a Szakrendelőkre, valamint a gazdasági műszaki terület osztályaira.

Személyi hatálya kiterjed az Intézettel egészségügyi szolgálati jogviszonyban, illetve egyéb jogviszonyban álló dolgozókra, - valamint az Intézet egészségügyi szolgáltatását igénybe vevő betegekre / hozzátartozókra / törvényes képviselőkre.

3.0. Hivatkozások:

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény külön fejezetben szabályozza a betegek jogait és kötelezettségeit.

Sz 29 Térítési Szabályzat

Sz 02 Panaszkezelési Szabályzat

Intézeti Házirend

4.0. Meghatározások

nem alkalmazható

5.0. A szabályzat tartalma

E betegjogok köréről, azoknak Intézeten belül történő érvényesítési lehetőségéről, illetve az ehhez kapcsolódó Intézeti házirendről kívánunk tájékoztatást adni.

5.1 Egészségügyi ellátáshoz való jog

Minden betegnek joga van az egészségi állapota által indokolt megfelelő, folyamatosan hozzáférhető és megkülönböztetés nélküli egészségügyi ellátáshoz, ezen belül a választott orvos egyetértésével a szabad orvosválasztáshoz.

A beteget kezelő osztály osztályvezető orvosa a beteg egészségi állapotának megfelelő szakmai ellátás érdekében a kezelést felügyeli. A beteget az általa választott orvoson kívül, az a szakorvos kezeli (rajta az az orvos végzi a beavatkozást), akit az osztály vezetője erre kijelöl. Az orvosválasztási jog felülvizsgálatának tényéről és okáról az osztályvezető orvos tájékoztatja a beteget.

Ügyeleti szolgálat, illetve sürgős szükség esetén az orvosválasztási jog azzal a korlátozással gyakorolható, hogy életveszély, illetve azonnali beavatkozást igénylő ellátás esetén, az ügyeletes vagy a kijelölt orvos köteles haladéktalanul megkezdeni a beteg ellátását.

Ha a beteg a kezelőorvos által megállapított diagnózisnak vagy javasolt terápiának más orvos által történő felülvizsgálatát szeretné, ezt kezelőorvosánál szóban jelezheti.

5.2 Emberi méltósághoz való jog

Az egészségügyi ellátás során a beteg emberi méltóságát tiszteletben kell tartani.

Az ellátás során a beteg emberi és szabadságjogainak gyakorlásában csak az egészségi állapota által indokolt mértékben és időtartamban korlátozható.

A korlátozó módszerek, eljárások alkalmazását a beteg kezelőorvosa írásban, a betegdokumentációban feltüntetve rendelheti el, megjelölve az indokot és az alkalmazás időtartamát. A betegdokumentációban mind a beteg, mind a hozzátartozó megismerheti az elrendelt korlátozás okát és időtartamát.

5.3 Kapcsolattartás joga

- A betegek kapcsolattartási jogának biztosításáról az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eü tv.) 11 §-a rendelkezik, rögzítve, hogy ezt a jogot a betegek a fekvőbeteggyógyintézetben meglévő feltételektől függően, a betegtársaik jogainak tiszteletben tartásával és - a betegellátás zavartalanosságát biztosítva gyakorolhatják.
- Az Eü tv. rendelkezései szerint a beteg fekvőbeteg elhelyezése során jogosult más személyekkel akár írásban, akár szóban kapcsolat tartani, további látogatókat fogadni, valamint az általa meghatározott személyeket a látogatásból kitiltani.

5.4 Az információ-kiadás tilalma

A betegnek joga van megtiltani, hogy az Intézet bárkinek információt adjon gyógykezelésének tényéről, illetve a gyógykezelésével kapcsolatos bármilyen adatról. Ezt a tiltást a betegnek felvételekor kell jeleznie. A tiltást a beteget felvevő munkatárs a felvételi lapon feltünteti.

5.5 A beteg melletti tartózkodás joga

- A súlyos állapotú betegnek joga van arra, hogy az általa megjelölt személy mellette tartózkodjon. Cselekvőképtelen beteg esetén a fenti személy megjelölésére az Eü tv. 16. § (1)–(2) bekezdésében meghatározott személy is jogosult. E bekezdés alkalmazásában súlyos állapotú az a beteg, aki állapota miatt önmagát fizikailag ellátni képtelen, illetve fájdalmai gyógyszerrel sem szüntethetők meg, illetőleg pszichés krízishelyzetben van.
- Ha a beteg
 - a) önmagát nem tudja ellátni,
 - b) állapota miatt folyamatos segítségre szorul,
 - c) hosszútávú fekvőbeteg-ellátást igényel
 - d) pszichés krízishelyzetben van vagy
 - e) haldoklik,

jogosult egy, a beteg által megjelölt személy (a továbbiakban: segítő személy) a látogatási időn túl is a beteg mellett tartózkodni. Cselekvőképtelen beteg esetén a segítő személy megjelölésére az Eü tv. 16. § (1) és (2) bekezdésében meghatározott személy is jogosult.

- A segítő személy
 - a) kizárólag nagykorú személy lehet,

b) az ápolat beteg benttartózkodása ideje alatt tartózkodhat a beteg mellett, ha az egészségügyi szolgáltató infrastrukturális feltételei ezt lehetővé teszik.

A beteg melletti tartózkodás lehetőségét, illetve a benttartózkodás módját a beteg kezelését végző gyógyító osztály osztályvezető orvosa határozza meg az osztályán lévő helyi adottságok figyelembevételével.

5.6. Vallásyakorlási jog

A betegek joga van a gyógyító intézményben is vallását szabadon gyakorolni és a számára megfelelő egyházi személlyel kapcsolatot tartani.

Intézetünkben kápolna található, melyben heti gyakorisággal szentmiséket tartanak. A szentmisék időpontjai és a kápolna nyitvatartási ideje a faliújságon megtalálhatóak.

5.7. Az intézmény elhagyásának a joga

A beteget lehetőség szerint 24 órával korábban tájékoztatni kell az Intézetből történő elbocsátásának időpontjáról.

Ha a beteg egészségi állapota szükségessé teszi hozzátartozóinak tájékoztatását az elbocsátásról, azt elsősorban szóban kell megtenni, ennek akadályoztatása esetén telefonon vagy távirat útján.

- *Önkényes intézményelhagyás joga*

A beteg kezelőorvosának javaslata ellenére, saját felelőssége mellett dönthet úgy, önként elhagyja az Intézetet.

A távozási szándékot előzetesen a kezelőorvosnak kell bejelenteni, aki ezt a tényt „önkéntes, saját felelősség melletti távozás” megjegyzéssel rögzíti a betegdokumentációban, amely tényt a beteg aláírásával megerősíti. Ekkor a beteg zárójelentést kap a kezelésről.

Ha beteg úgy dönt, hogy előzetes bejelentés nélkül távozik az egészségügyi intézményből, akkor ezt a tényt „előzetes bejelentés nélküli távozás” megjegyzés mellett a kezelőorvos a beteg dokumentációjában feltünteti, és ha a beteg egészségi állapota szükségessé teszi, az önkényes távozás tényéről értesíti a távozó beteg háziorvosát és/vagy az illetékes hatóságot.

Korlátozottan cselekvőképes, illetve cselekvőképtelen beteg esetén a bejelentés nélküli távozás tényéről a beteg biztonsága érdekében a kezelőorvos a törvényes képviselőt telefonon, illetve távirati úton tájékoztatja.

A betegdokumentációban bejegyzésre kerül, hogy a bejelentés nélküli távozás esetén kinek az értesítése történt meg.

5.8. Tájékoztatáshoz való jog

A betegek joga van ahhoz, hogy egészségügyi ellátásával összefüggésben számára érthető formában kezelőorvosától részletes tájékoztatást kapjon.

- *A tájékoztatási jog gyakorlása*

A betegnek joga van kezelőorvosa közreműködésével a nála elvégzett vizsgálatok, beavatkozások eredményét, azok esetleges sikertelenségét, illetve a várttól eltérő eredményt és annak okát megismerni.

Kezelőorvosától tájékoztatást kérhet az ellátásban részt vevő személyek nevééről szakképesítéséről és beosztásáról.

Ha a tájékoztatással kapcsolatban további kérdése, észrevétele van a betegnek, azt kezelőorvosának kell jeleznie.

- **Tájékoztatási jogról való lemondás**

A beteg írásban lemondhat a tájékoztatási jogról, kivéve, ha ő maga kezdeményezi a beavatkozást, vagy ha a betegsége természetét ismernie kell azért, hogy másokat betegsége által ne veszélyeztessen.

A betegnek arra is joga van, hogy írásban megjelölje azt a személyt, akit helyette kell tájékoztatni. Ha a tájékoztatási jogról a beteg le kíván mondani, vagy maga helyett más kíván megjelölni, ezt a kezelőorvosánál vagy a felvételét végző orvosnál kell jeleznie, hogy az erre vonatkozó kérést írásban rögzíthesse.

- **Önrendelkezési jog gyakorlása**

A beteg önrendelkezési joga keretében szabadon döntheti el, hogy az egészségügyi ellátást igénybe kívánja-e venni, illetve, hogy az igénybe vett egészségügyi ellátás keretében mely beavatkozások elvégzésébe egyezik bele, illetve mely beavatkozásokat utasít vissza.

A megfelelő tájékoztatáson alapuló önrendelkezési jog gyakorlása az általános beleegyező nyilatkozat-beteg általi aláírásával valósul meg.

- **Invazív beavatkozásba való beleegyezés**

Műtéti beavatkozásoknál, illetve műtéti jellegű diagnosztikus beavatkozásoknál, a tájékoztatáson alapuló beleegyezés csak írásos formában történhet, illetve ha a beteg írásképtelen, akkor két tanú együttes jelenlétében szóban adhatja meg a beavatkozáshoz a beleegyezését.

A beteg a beavatkozás elvégzésébe történt beleegyezését bármikor visszavonhatja. A beleegyezés alapos ok nélküli visszavonása esetén azonban kötelezhető az ennek következtében felmerült és indokolt költségek megtérítésére.

- **Önrendelkezési jog átruházása, az átruházás tilalma**

A cselekvőképes betegnek törvény által biztosított joga megjelölni, hogy ki az a személy, aki helyette az önrendelkezési jog keretében az egészségügyi beavatkozáshoz való beleegyezési, illetve a visszautasítási jogot gyakorolja, illetve ki az a személy, akit kizár ezen önrendelkezési jog gyakorlásából.

A cselekvőképes beteg ezt a nyilatkozatát közokiratban, teljes bizonyító erejű magánokiratban, vagy írásképtelenség esetén két tanú előtt tett nyilatkozatban teheti meg. Ha a beteg ilyen nyilatkozatot tett, arról kezelőorvosát tájékoztatni kell, illetőleg ha szóban kíván ilyen nyilatkozatot tenni, akkor erre vonatkozó igényét szintén kezelőorvosánál kell jeleznie.

Ha a beteg nem tesz ilyen nyilatkozatot, és az egészségügyi szolgáltatás igénybevételekor cselekvőképtelen vagy korlátozottan cselekvőképese, akkor az egészségügyi törvény által meghatározott körben a vele együtt élő, illetőleg vele egy háztartásban nem élő hozzátartozók jogosultak a beteg helyett önrendelkezési jogot gyakorolni, kizárólag ún. műtéti, illetőleg műtéti beavatkozásnak minősülő diagnosztikai eljárások tekintetében. Ha a beteg cselekvőképességét visszanyeri, azonnal tájékoztatni kell őt ezen hozzátartozó által tett nyilatkozatról.

A beteg az önrendelkezési jog keretében megtilthatja, hogy esetleges halála esetén holttestéből szervet és szövetet gyógyítás, kutatás vagy oktatás céljából távolítsanak el. Ezen tiltást írásbeli formában kell megtennie.

5.9 Az ellátás visszautasításának joga

Az egészségügyi törvény alapján a cselekvőképese beteget megilleti az egészségügyi ellátás visszautasításának joga, feltéve, ha annak elmaradása mások életét, testi épségét nem veszélyezteti.

Ha az egészségügyi ellátás visszautasítása a beteg egészségi állapotában várhatóan súlyos vagy maradandó károsodás bekövetkezését eredményezi, az ellátás visszautasítását írásos formában, közokiratban, vagy teljes bizonyító erejű magánokiratban teheti meg a beteg, illetve írásképtelenség esetén két tanú együttes jelenlétében gyakorolhatja a visszautasítási jogot, melyet az orvosi dokumentációban rögzíteni kell a tanúk aláírása mellett.

A betegnek joga van arra, hogy életfenntartó vagy életmentő beavatkozást utasítson vissza abban az esetben, ha olyan súlyos betegségben szenved, amely az orvostudomány jelenkori állása szerint rövid időn belül halálhoz vezethet és gyógyíthatatlan.

Ezen visszautasítási jog csak akkor válik érvényessé, ha az Intézet jogszabály által előírt háromtagú bizottsága elfogadja ezt a nyilatkozatot. Ha a nyilatkozatot az orvosi bizottság nem fogadja el, akkor a betegnek joga van ezen nyilatkozat pótlása iránt a polgári bírósághoz fordulni, amely soron kívüli eljárásban dönt arra vonatkozóan, hogy a beteg visszautasítási joga érvényes-e vagy sem. A bírósági döntés kötelező az egészségügyi intézményre nézve. A visszautasítást bármikor visszavonhatja a beteg akár szóban, akár írásban a kezelőorvosánál, aki ezt a tényt a betegdokumentációban rögzíti, és ha a beteg képes az aláírásra, akkor ezt a visszavonást a betegnek alá kell írnia.

Cselekvőképtelen, illetve korlátozottan cselekvőképese személy esetében, ha az egészségügyi ellátás elmaradása súlyos vagy maradandó károsodást eredményezne, az ellátás nem utasítható vissza.

- **Cselekvőképtelenség esetére történő visszautasítási jogról való rendelkezés**

Az egészségügyi törvény lehetőséget biztosít arra, hogy cselekvőképese személy előzetesen közokiratban rendelkezék esetleges későbbi cselekvőképtelensége esetére az önrendelkezési jog gyakorlásáról. Azaz előzetesen, közokiratban rögzítheti, hogy cselekvőképtelensége esetén mely egészségügyi ellátásokat vagy mely beavatkozásokat kívánja visszautasítani.

- **A visszautasítási jog cselekvőképtelenség esetére történő átruházásáról való rendelkezés**

Cselekvőképes személy közokiratban rendelkezhet arról, hogy amennyiben cselekvőképtelenné válása esetében szükséges egészségügyi ellátás igénybevétele vagy egészségügyi beavatkozás, akkor az erre vonatkozó beleegyezési, illetve visszautasítási jogot helyette mely személy gyakorolja. Ezen nyilatkozatot a beteg bármikor - cselekvőképességére, illetve alaki kötöttségre tekintet nélkül - visszavonhatja.

formázott: Betűtípus: Dólt

Az egészségügyi szolgáltatás igénybevételek a betegnek, illetve – ha a hozzátartozója tud erről - a hozzátartozójának jeleznie kell, ha van önrendelkezési joggal kapcsolatos nyilatkozat, és azt be kell mutatnia a kezelőorvosnak, aki erről másolatot készítet és az orvosi dokumentációhoz csatolja.

5.10. Az egészségügyi dokumentáció megismerésének a joga

A beteg jogosult megismerni a róla készült egészségügyi dokumentációban szereplő adatokat, illetőleg ezen egészségügyi adatokról tájékoztatást is kérhet.

Az egészségügyi dokumentáció kiegészítését és kijavítását is kezdeményezheti, ha az általa megismert adatokat pontatlannak vagy hiányosnak véli.

Az egészségügyi dokumentáció az egészségügyi szolgáltatóé, a benne szereplő adattal azonban a beteg rendelkezik. A betegnek folyamatosan joga van az egészségügyi adatokba betekinteni, azokról pedig első esetben az Eü tv. ~~40. §~~ és a GDPR 15 cikke alapján díjmentesen másolatot kérni és kapni. További kérelem esetén a főigazgatóhoz intézett írásos megkeresés alapján az F 59-01-03 formanyomtatványon, és az Sz 29 Térítési szabályzatban meghatározott költségtérítés mellett kaphat másolatot az egészségügyi adatairól.

A beteg által adott meghatalmazás alapján a meghatalmazott személy jogosult a beteg egészségügyi dokumentációjába betekinteni, illetve arról másolat készítését kérni. Az írásos meghatalmazást az Intézet rendelkezésére kell bocsátani.

5.11. Orvosi titoktartáshoz való jog

A beteg jogosult arra, hogy az egészségügyi ellátása kapcsán az ellátó személyzet tudomására jutott egészségügyi és személyes adatait megfelelő módon bizalmasan kezeljék, és azt csak kizárólag a törvényben meghatározott jogosultakkal ismertessék.

A beteg felvételtkor nyilatkozhat írásban arról, hogy kinek adható betegségével kapcsolatos felvilágosítás, illetőleg kiket zár ki egészségügyi adatai részletes vagy teljes megismeréséből.

A betegnek joga van ahhoz is, hogy vizsgálata és gyógykezelése során csak a kezelésében, ellátásában résztvevő személyek legyenek jelen, illetőleg azok, akiknek a jelenlétéhez a beteg hozzájárul.

Tekintettel arra, hogy az Intézetben gyakorlati oktatás is folyik, a vizsgálat és gyógykezelés során oktatási célból hallgatók is részt vehetnek.

Amennyiben a beteg felvételekor kifejezetten kéri és megjelöli azt a személyt, akit egészségügyi állapotának alakulásáról értesíteni kér, ezt a betegdokumentációban a felvevő orvos rögzíti. Ebben az esetben az Intézet a beteg által megjelölt személyt köteles értesíteni, ha a beteg egészségi állapotában jelentős mértékű változás lenne.

A betegnek felvételtkor joga van arra is, hogy általa megjelölt személyeket kizárjon az értesítési körből, ebben az esetben az erre vonatkozó nyilatkozatát a betegdokumentációban rögzítjük és a beteg ezt aláírja.

5.12. A beteg panaszainak kivizsgálási rendje

Ha a beteg az egészségügyi ellátás igénybevétele során az ellátással összefüggésben panaszt kíván tenni, és az őt kezelő osztályon nem nyer orvoslást, az Intézet vezetőjénél megteheti. A panasz bejelentését írásban kell megtennie, és **ennek eredményéről beteget a lehető legrövidebb időn belül, de legfeljebb harminc munkanapon belül írásban tájékoztatni kell.**

Személyesen az Intézetbe kinevezett betegjogi képviselőhöz fordulhat a panaszos, annak fogadóórájában.

A panaszkezelés rendjét az Sz02 Panaszkezelési szabályzat tartalmazza.

5.13. A beteg kötelezettsége

A beteg az egészségügyi szolgáltatás igénybevételekor köteles az *Intézet* házirendjét, illetőleg az egészségügyi ellátással összefüggő jogszabályokat tiszteletben tartani. A beteg- és hozzátartozói jogok gyakorlása során a beteg és hozzátartozói kötelesek más beteg jogait tiszteletben tartani, illetőleg a betegjogok gyakorlása nem sértheti az egészségügyben dolgozóknak a törvényben foglalt jogait.

A beteg - amennyiben ezt egészségi állapota lehetővé teszi - köteles az ellátásában közreműködő egészségügyi dolgozókkal képességei és ismeretei szerint az alábbiak szerint együttműködni:

a) tájékoztatni őket mindarról, ami szükséges a kórisme megállapításához, a megfelelő kezelési terv elkészítéséhez és a beavatkozások elvégzéséhez, így különösen minden korábbi betegségről, gyógykezeléséről, gyógyszer vagy gyógyhatású készítmény szedéséről, egészségkárosító kockázati tényezőiről,

b) tájékoztatni őket - saját betegségével összefüggésben - mindarról, ami mások életét vagy testi épségét veszélyeztetheti, így különösen a fertőző betegségekről és a foglalkozás végzését kizáró megbetegedésekről és állapotokról,

c) az egészségügyi miniszter rendeletében foglalt fertőző betegségek esetén megnevezni azon személyeket, akiktől a fertőző betegséget megkaphatta, illetve akiket megfertőzhetett,

d) tájékoztatni őket minden, az egészségügyi ellátást érintő, általa korábban tett jognyilatkozatáról,

e) a gyógykezelésével kapcsolatban tőlük kapott rendelkezéseket betartani,

f) az egészségügyi intézmény házirendjét betartani,

g) a jogszabály által előírt térítési díjat megfizetni,

h) jogszabályban előírt személyes adatait hitelt érdemlően igazolni.

6 Mellékletek

nem alkalmazható

- 7 **Kapcsolódó dokumentált információk (formanyomtatványok, feljegyzések)**
F 59-01-03 egészségügyi dokumentáció kikérő lap
Beleegyező nyilatkozatok, tájékoztatók, betegdokumentáció